

Debattartikel

2011-01-20

Fler och bättre förpackningar minskar avfallet

Bortkastad mat är slöseri med resurser och riktigt dåligt för miljön. Hela sju procent av svenskarnas klimatpåverkan beror på den mat vi slänger. Konsumentföreningen i Stockholm har i dagarna fått stor uppmärksamhet för en intensifierad kampanj om matsvinnet och idag går miljöminister Andreas Carlgren ut med ett försiktigt mål om en 20-procentig minskning till 2015. Det är positivt, men vi tror att målet kan sättas högre om kunskapen till förpackningarnas betydelse för att minska svinnet ökar.

Många års opinionsbildning har handlat om att förpackningar skulle vara dåliga för miljön. Men det är fel. En bra förpackning ökar hållbarheten på livsmedel och därmed minskar livsmedelsspillet. Då minskar också den totala miljöpåverkan eftersom livsmedelsproduktionen har betydligt större påverkan på miljön än vad förpackningarna i sig har.

Svinn förekommer i alla delar av livsmedelskedjan och gör att mer livsmedel måste produceras än vad som konsumeras. Hushållen svarar för det enskilt största svinnet och runt 30 procent av de livsmedel som hushållen köper slängs. I butiker kasseras uppemot fem procent. Här kan bra förpackningar göra stor skillnad. Tydliga exempel är gurkor där plasten runt om ökar hållbarheten med veckor eller kött i skyddande atmosfär. Det pågår även försök med singelpackade bananer för mindre butiker där specialpåsar i plast leder till kontrollerad mogningsprocess och minimalt med spill.

Av den energi som går åt att producera ett livsmedel, från jord till bord, står förpackningarna endast för tio procent. Om man tittar på försurning och övergödning är andelen miljöpåverkan orsakad av förpackningen oftast betydligt mindre.

Forskare visar att vi skulle alltså kunna öka förpackningsmängden och ändå spara stora mängder energi tack vare den minskade mängden matavfall. Portionsförpackade livsmedel är bra för miljön om det minskar svinnet.

Varför tror många då att det är tvärt om, att förpackningar alltid är negativt för miljön?

En orsak är hur medierna speglar frågan. När mediegranskarna Second Opinion undersökte hur några medier speglar förpackningarnas roll och utmaningar visade det sig att det mesta av det som skrivs om förpackningar, speciellt inom livsmedelssektorn, är artiklar som fokuserar på återvinning eller miljöfara. Fokus låg på vad som händer med förpackningen efter att produkten är använd, och nästan aldrig på förpackningens roll för själva produkten.

Det finns förstås mer eller mindre bra förpackningar men det har skett mycket under de senaste åren. Exempelvis har vikten på vanliga läskedrycksflaskor i plast minskat cirka 30 procent. Införandet av så kallade refillförpackningar för sylt och marmelad har också effektivt minskat förpackningsvikten.

Att ta hand om förpackningar på ett miljömässigt sätt efter att de använts är självklart viktigt. Men det finns alltså ingen anledning att vara bekymrad över att till exempel frukt och grönt är inpackat i plast.

Magnus Huss, VD Plast- & Kemiföretagen